కథా నిలయం
1428
శ్రీకాకుళం

అతని ప్రేమ

ఆకాశం నిర్మలంగా, ప్రశాంతంగా వుంది. నీలం రంగుపై తెల్ల చుక్కలు ఎంబ్రాయిడరీ పనిలా అందంగా, ఆకర్షణీయంగా వున్నాయి. దూరంగా వున్న పోలీసు ఠాణాలో మూడు గంటలు కొట్టేరు. నిద్రలో మునిగిన ప్రపంచం కొద్ది గంటల్లో మళ్ళీ వొళ్ళు విరుచుకు లేచి, చరిత్రలో మరొక పుట నింపడానికి శ్రమిస్తుంది.

వెన్నెల మసక మసకగా వుంది. ఆ మసక వెన్నెల్లో జైలు గోడలు పౌడరు పూసుకున్న పహిల్వాన్లలాగా, రాక్షసుల్లాగా వున్నాయి. వాతావరణం నిశ్శబ్దంగా వుంది. అంతలో ఒక చిన్ని ఆకారం లోపలి నుంచి జైలు పైకి ప్రాకింది. భయంతో అటూ ఇటూ చూసి, చటుక్కున బయటికి దుమికింది, వెంటనే, ప్రాణాల్ని గుప్పెట్లో పెట్టుకున్నట్టు పరుగెత్త నారంభించింది.

ఆ ఆకారం కనకయ్యది. వాడొచ్చింది నూట తొంభై నెంబరు గది నుంచి. ఎగబ్రాకింది సెంట్రల్ జైలు గోడని. దూకింది మెయిన్‌రోడ్డు పైకి. పరిగెడుతున్నది వాడింటికేసి -

కనకయ్యకి ఆ ఊళ్ళోనే మెయిన్‌రోడ్డు మీద కిళ్ళీ షాపుండేది. ఆ దుకాణానికి ఒకప్పుడు చాలా గిరాకీ వుండేది. పెద్దపెద్ద వాళ్ళందరూ కార్లల్లో, స్కూటర్స్‌పైన ఎంత దూరాన్నించో వచ్చి, ఓపిగ్గా నిలబడి అతడి చేతిమీదుగా కిళ్ళీలు నమిలేవారు. లేకపోతే బ్రతుక్కి సార్థకత లేనట్లు, కనకయ్య కొట్లో కిళ్ళీ వేసుకోవటమంటే తమ అంతస్తు చెప్పటానికి ఒక చిహ్నంగా భావించేవాళ్లు అతడి వ్యాపారం బాగానే సాగేది. కాస్తో కూస్తో బ్యాంకులో గూడా నిల్వచేసేడు.

కనకయ్య పొడుగ్గా వుండేవాడు. చామనఛాయ రంగు, బొచ్చెని బోర్లించినట్లుగా వుండే క్రాపు, కిళ్ళీలు నమలటం వల్ల ఎర్రగా దానిమ్మ చెక్కల్లా అవుపించే పెదాలు, గుంటకళ్ళు, చిక్కిపోతున్న సినిమా హీరో లాగాను, వొళ్ళుచేస్తున్న హాస్యనటుడిలాగాను వుండేవాడు. అతడు దుకాణం తెరిచిన అయిదు సంవత్సరాలు బాగా సాగింది. మొదట్లో సిగరెట్టు కిళ్ళీలతో మొదలుపెట్టి క్రమ క్రమంగా ఫ్యాన్సీసామాన్లు, స్టేషనరీ వస్తువులు కూడా జోడించటం వల్ల షాపుకి నిండుదనం, కనకయ్యకి గౌరవం లభించినాయి. ఆ విధంగా అతడి జీవితం ఆవరోహణలో వుండగానే ఆమెతో పరిచయమైంది.

ఆమెపేరు శాలినీ. ఎర్రగా బొద్దుగా వుండేది. కుర్తా పైజమా ధరించి నపుడు ఎత్తుపల్లాలు ఆకర్షణీయంగా కన్పించేవి. జుట్టుని సాపుగా దువ్వి, సగానికి మడిచి రంగు రంగు రిబ్బన్లతో కట్టేది. కోలమొహం, చక్రాల్లాంటి కళ్ళు కొద్దిగా వుబ్బినట్లుండే దవడలు, చిన్నినోరు వెరసి అపరంజిబొమ్మలా, అందమైన శిల్పంలా వుండేది.

వాళ్ళు మహారాష్ట్రకి చెందినవాళ్ళు. ఆమె అన్న వ్యాపారరీత్యా ఆ వూళ్ళో స్థిరనివాసం ఏర్పరచుకున్నాడు. కనకయ్య దుకాణానికి పైభాగంలో అద్దెకుండేవారు. అన్నా, వదిన, ఆమె ముగ్గురే వుండేవారు. ఆమె అన్న ఎప్పుడు ఊళ్ళు పట్టుకుని తిరుగుతుండేవాడు అతడి భార్య ఆ ఊళ్ళోనే మరో పేటలో వున్న పుట్టింటి వారింటికి ప్రతినిత్యం వెళ్ళేది. ఇక మిగిలింది శాలినీ. ఆమె మేడపైని వసారాలో చెక్క కుర్చీలో కూర్చుని కనకయ్య దుకాణం వైపు ఆశ్చర్యంగా చూస్తూండేది. కనకయ్య తన దుకాణంలో కూర్చుని తల ఎత్తితే ఆమె కన్పించేది. కనకయ్య మరమనిషిలా కన్పించేవాడు ఆమెకి. ఆకులు తియ్యటం, కత్తెరపెట్టి చిగుళ్ళు తెగ్గొయ్యటం, ఆపైన నీళ్ళు విదిలించటం, తర్వాత సున్నపట్టించి, దినుసులు, జర్దా దట్టించి ఆకులు, ముడిచి యివ్వటం, డబ్బులు గల్లాలో వేసుకోటం, మళ్ళీ ఆకులు తియ్యటం... అంతా

యాంత్రికంగా చేస్తున్న, అతడు విశ్రాంతి తెలీని యంత్రంలా కనిపించేవాడు అందువల్ల శాలినీ అతడివంక, అతడి చేతులవంకా గుడ్లప్పగించి చూస్తూండేది.

మొదట్లో ఆమెను గమనించిన కనకయ్యకాస్త యిబ్బందిగా ఫీలయ్యేవాడు. పెద్దపెద్ద వాళ్ళందరూ దుకాణానికి వస్తుంటారు. బావుండదేమో నని భయపడేవాడు. కాని క్రమేణా ఆమె ఆ విధంగా తనవంక చూడటం, తనూ పన్చేస్తూనే ఆమెను గమనించటంలో ఏదో అర్థం కాని థ్రిల్లుందని, దాంట్లో హాయివుందని గ్రహించాడు. అప్పటినించి అతడికది అలవాటుగామారి తర్వాత వ్యసనంగా పరిణమించింది.

ఇప్పుడు, శాలినీ ఒక్క పది నిముషాలు అక్కడ కుర్చీలో, తనవంక చూస్తూ కనిపించకపోతే, కనకయ్యకి చేతులు పన్చెయ్యవ్. మెదడు మొద్దుబారిపోతుంది. వెంటనే దుకాణంలోంచి దిగుతాడు. ఈ మధ్యనేతనకుసాయంగా పెట్టుకున్న కుర్రాడిని షాపు చూసుకోమన్చెప్పి, తను నీళ్ళ బకెట్టు తీసుకుని మేడపైకి వెళతాడు. పైన నీళ్ళకోసం ప్రత్యేకంగా టాంకు లాంటిది వుండటం వల్ల ఆ నెపంతో వెడతాడు. ఆమెఇంటిని దాటుకుంటూ వేళ్లేటప్పుడు ఆత్రంగా ఆశగా చూస్తాడు. ఆమెకన్పించేది. ఏపుస్తక మోచదువుకుంటూ పడుకునుండేది అతడినిచూసి మెత్తగా, హాయిగా నవ్వేది. ఆ నవ్వు చూసేక అతడిలో ఏదో కొత్తగా శక్తి వచ్చినట్లు అన్పించి హుషారుగా వచ్చి మళ్ళీ షాపులోకెక్కేవాడు. మళ్ళీ వేళ్లు విచిత్రంగా కదిలి వ్యాపారం నడిపేవి.

అలా కొన్నాళ్ళు మూగగా నడిచిన ప్రేమ - అటు తర్వాత మాటలు నేర్చింది. కనకయ్య ఒకరోజు ధైర్యంచేసి పలుకరించేడు. ఆమె కూడా అవకాశం కోసం ఎదురుచూస్తున్న దానిలా పలికింది. ఆ పైన కిలకిలమని నవ్వింది.

"నీతో ముఖ్యమైన విషయం మాట్లాడాలి-"అన్నాడు కనకయ్య.

ఆమె ఏం మాట్లాడక, చేతివేళ్ళకి వేసుకున్న గోళ్ళ రంగుని చీకట్లో

పరీక్షగా చూస్తోంది. "నాకు వెనకాముందు ఎవరూ లేరు. పెద్దగా చదువుకో లేదు. ఆస్తిపాస్థులసలే లేవు. ఉన్నదల్లా అక్కడ దుకాణం - ఇదిగో ఈ స్కూటరు - బ్యాంకులో కొద్దిగా బాలన్స్ - బస్ -" అంటూ ఆమెవైపు చూసేడు.

"ఊఁ? అయితే"? అందామె

"ఇది నా గురించిన సమాచారం-నువ్వంటే నా కిష్టం-నువ్వు కాస్సేపు కన్పించకపోతే ఏమిటోలా వుంటుంది. దాన్ని చదువుకున్నోళ్లు ఏవంటారో, ఏవనుకుంటారో నాకు తెలవదు. మొహబ్బత్ - లవ్ - ప్రేమ అవొచ్చు-కాక పోవచ్చు-కాని ఇప్పుడది కాదు విషయం. నువ్వంటే నా కిష్టం అని చెప్పా గదూ. అంచేత నిన్ను పెళ్ళి చేసుకోవాలనుకుంటున్నాను - ఏవంటావ్?"అని చీకట్లో ఆమెవైపు ఆత్రుతగా చూసేడు.

ఆమె కొద్దిక్షణాలు మౌనంగా వుండి, తర్వాత మెల్లగా "నాకూ ఇష్టమే కానీ మా అన్నయ్య ఒప్పుకోడు' అంది భయంగా.

"ఎందువల్ల"

"నాగపూరులో మా బంధువుల కుర్రాడొకడున్నాడు. అతడికిచ్చి పెళ్లి చేస్తానని మాటిచ్చాడు, కానీ ఆ కుర్రాడు వ్యాపారంలో స్థిరపడేవాకా ఆగమన్నాడు."

కనకయ్య మౌనంగా దూరంగా కనిపిస్తున్న దీపాలవైపు చూస్తూ కూర్చున్నాడు, తర్వాత మెల్లిగా "ఆ కుర్రాడంటే నీకూ ఇష్టమా - నిజం చెప్పు" అన్నాడు.

ఆమె మళ్లీ "నా పుద్దేశ్యం మా అన్న అడగలేదు - అంతా వాడే నిర్ణయించాడు. అయినా ఆ కుర్రాడు తిరుగుబోతు - నా కిష్టం లేదు" అంది ఖండితంగా-

కనకయ్యకి ఆ మాటతో హుషారు, ధైర్యం వచ్చినాయి. తన చేతిని చీకట్లో ఆమెవైపుకు సాచాడు. ఆమె నడుం తగిలింది. మెల్లిగా దగ్గరకు

లాక్కున్నాడు - చెవిలో "వచ్చెయ్యమంటే నాతో వస్తావా? పెళ్లి చేసు కుందాం!" అన్నాడు,

ఆమె అతనికి అంటుకుపోతూ "వచ్చేస్తాను. కానీ మా అన్నయ..." అంటూ ఏదో చెప్పబోయింది. కాని కనకయ్య తన చేతలతో ఆమెని మాట్లాడ నివ్వలేదు...

సరిగ్గా పదిహేను రోజులకి వాళ్లిద్దరూ ఊరిబయట గుళ్లో దంపతు లయ్యారు. కనకయ్యకి పరిచయమున్న కుర్రాళ్లు పదిమంది దాకా వచ్చేరు. అంతా పావుగంటలో పూర్తయింది. శాలినీ అన్న పెళ్లికిష్టపడకపోవటం వల్ల రహస్యంగా చేసుకోవలసి వచ్చింది. ఆరోజు కనకయ్యవెళ్లి అతడినడిగినపుడు ఇంతెత్తున మండిపడటమే కాకుండా. ఊళ్లో లేకుండా చేస్తానని బెదిరించాడు. ఇక అతడితో అనవసరమన్చెప్పి అతడొచ్చేసాడు తర్వాత రహస్యంగా ఏర్పాట్లు చేసి శాలినీకి చెప్పాడు. ఇద్దరూ ఒకటయ్యారు.

తను వుంటున్న గదిలోనే కాపురం పెట్టేడు కావలసిన సామాన్లన్నీ కొన్నాడు వున్నంతలో ఆమె కష్టపడకుండా అన్ని ఏర్పాట్లు చేసేడు. ఇపుడు కనకయ్య చాలాసంతోషంగా వుంటున్నాడు. ఇప్పుడతని కార్యక్రమం గూడా మారింది. ఉదయం ఏడుగంటలకల్లా టిఫిను, కాఫీ పూర్తిచేసి, షాపు తెరుస్తున్నాడు. మధ్యాహ్నం ఒంటిగంటకి భోజనానికెళ్లి, మళ్లీ రెండున్నర కొస్తాడు, మళ్లీ రాత్రి పదింటికి షాపు కట్టేసి ఇంటికి వెడతాడు. ఆ రోజు అమ్మకం తాలూకు చిల్లరంతా ఆమె ముందుపోస్తాడు. ఆమె అన్నీ వేరవేరే పెట్టి లెక్కపెడుతుంది. తర్వాత కబుర్లాడుకుంటూ భోజనాలు కానిస్తారు. ఆటుతర్వాత వెచ్చవెచ్చగా వొకళ్ళచేతిలో మరొకళ్లు కరిగిపోతూ పరవ శిస్తారు. ఆప్యాయితని, ఆత్మీయతని చవిచూస్తున్న అతడికి కాలం త్వర త్వరగా కదిలిపోతున్నట్లు అనిపించింది. శాలినీ అన్నకి వ్యాపారం దెబ్బతిన టం వల్ల, అప్పులపాలై, భార్యతో సహా పరారైపోయాడు. ఇపుడు

కనకయ్య ప్రపంచం శాలినీ - శాలిని సర్వస్వం కనకయ్య, అలా హాయిగా, పూలరథంలా సాగిపోతున్న వాళ్ళ దాంపత్య జీవితానికి మీసాల రాముడు, బండరాయిలా అడ్డుపడ్డాడు.

మీసాలరావుడుకి పాతికేళ్ళ లోపు వయస్సు. అతడికి మీసాలు మొలిచాయిగాని, బుద్ధిమాత్రం వికసించలేదు. పరభాషాచిత్రాలు అతిగా చూడటం వల్ల, ఆ సినిమాల్లో హీరోల్లా వుండాలన్నట్లు అతడి వేషభాషలుండేవి. నల్లగా చింతమొద్దులా శరీరం, హిప్పీక్రాపు, పెద్దపెద్ద మీసాలు, చేతికి రాగి కంకణం-పరిచయం లేనివాళ్ళకి భయంకరం గాను, వున్నవాళ్ళకి జాలిపుట్టే టట్లుగాను కన్పించేవాడు. అందరూ అతడిని మీసాలరావుడనేవాళ్ళు, వాడి అసలుపేరేమిటో ఎవరికీ తెలీదు. వాడికేం ఉద్యోగం లేకపోవటం వల్ల కనకయ్య ఇంటికెదురుగా వుండే సైకిలు షాపులో కూర్చొనేవాడు. శాలిని కన్పించినప్పుడల్లా వెకిలిగా నవ్వేవాడు- మొదట్లో ఆమె పట్టించుకునేదికాదు. కాని ఆ వంకర నవ్వులు ముదిరి సైగలుగాను, ద్వంద్వార్థపు మాటలుగా పరిణమించటం వల్ల కనకయ్యకి ఒకటి రెండుసార్లు మాటల సందర్భంలోచెప్పింది కాని కనకయ్య పట్టించుకోక 'కుర్ర వెధవలు - వాళ్ళతో నీ కెందుకు తలుపు గడియపెట్టి కూర్చో'మన్నాడు.

కాలవాహిని కదిలిపోతోంది. శాలినీకి నెల తప్పింది. ఆమె అన్నా వదినల జాడ తెలీలేదు. ఈ సమయంలో వాళ్ళు సరసనుంటే ఎంత బాగుండేది అనుకుందామె. మీసాలరావుడు సైకిలుషాపులోంచి శాలినికి సైగలు చేస్తూనే వున్నాడు. ఒకరోజు —

కనకయ్య షాపులో తనపనిలో తల మునకలుగా వుండగా, వాళ్ళుండే పక్కింటికుర్రాడు పరిగెత్తుకుంటూవచ్చి 'మీ ఇంటి దగ్గర గొడవవుతోంద'ని చెప్పాడు. కనకయ్య చెంగున షాపులోంచిదూకి, ఇంటికేసి పరిగెత్తాడు. చుట్టు ప్రక్కల ఆడవాళ్ళు గుంపులు గుంపులుగా నిలబడి తగ్గుస్వరంతో మాట్లాడు

మంటున్నారు. కనకయ్యకి విషయమేమిటో అర్థంకాలేదు. ఎదురుగా సైకిలు షాపులో మీసాలరావుడు ఎవరితోనో ఘర్షణ పడుతున్నారు. కనకయ్యని చూసిన అతడు మెల్లిగా జారుకోచూసేడు. అది గమనించిన ఒక ఇల్లాలు - "వాడే, వాడే, వెధవ పోనివ్వక" అంది.

కనకయ్యకి విషయం అర్థం కాకపోయినా, వెళ్ళిపోతున్న మీసాల రావుడిని చెయ్యిపట్టి ఆపేడు. అంతలో శాలిని బయటకొచ్చింది. ఏడ్వటంవల్ల కళ్ళు వుబ్బి ఎర్రగా వున్నాయ్. జుట్టంతా చెదిరిపోయింది మూర్తీభవించిన శోకదేవతలా వుంది. ఆమెను చూసేసరికి కనకయ్య గుండె ఝుల్లుమంది. "ఏమైంది. ఏమైంది" అన్నాడు ఆదుర్దాగా. అక్కడ నిలబడ్డవాళ్ళలో ఒకామె "ఆ చచ్చినాడు ఇంట్లో జొరబడి- అల్లరి పెట్టాడు" అంది.

అంతే కనకయ్య- కనకయ్యలా లేడు - కలకత్తా కాళిలా దూకేడు. అతడిలో అంత కోపం, శౌర్యం ఏమూల దాగున్నాయో ఎవరికీ తెలీదు.

కనకయ్య తోపుడుకి మీసాలరావుడు క్రిందపడ్డాడు. అతడిని అందిన చోటల్లా పశువుని తన్నినట్లు తంతున్నాడు...

* * *

జైల్లో నూట తొంభై నెంబరు గదిలో కూర్చుని ఆలోచిస్తే కనకయ్య కంతా ఆశ్చర్యంగానూ బాధగానూ, మాయాగానూ వుంటుంది మీసాలరావుడు అంత రౌడీలా, బలిష్టుడిలా కన్పించినా, తను తన్నిన రెండుతన్నులకే ఎందుకలా గుడ్లు తేలేసి, నురగులు కక్కేడు ? వాడికి గుండెపెరిగిందని, మందులు వాడుతున్నాడని తనకేంతెల్సు? తనకి ఆరేళ్ళ కఠిన శిక్ష విధించిన జడ్జీగారు, "చట్టాన్ని నీ చేతుల్లోకి తీసుకోవటం నేరం" అని అనడంలో ఆయన వుద్దేశ్య మేమిటి! అంటే- మీసాలరావుడు తన పెళ్ళాన్ని బలవంతాన ముద్దాడాడని తెల్సినపుడు ఆడినేం అనకుండా పోలీసోళ్ళ దగ్గిరకెళ్ళి 'సార్. ఫలానా మీసాలరావుడనే హీరోగారు నా భార్యను ముద్దాడేడు. అంచేత తమరొచ్చి

వాడిని శిక్షించండని చెప్పుకోవాలా ! ఆపైన వాళ్ళు వాళ్ళ తీరికనిబట్టి వచ్చి ఆడు కన్పిస్తే 'రేయ్ - మీసాలరావుడూ- మాతో వస్తావురా బాబూ!' అని అడుగుతారా ? ఛూత్- నీ యవ్వ తనేం చేతగాని వాడా ? తనుచేసిందే ఒప్పు ఇపుడు తనేదైనా బాధపడుతుంటే శాలిని గురించేగాని, తొందరపడ్డాననికాదు.

అవును శాలినీ ఎలా వుంది- వాడిలిపోయిన మందారంలాగా వుందా ! పగలులేని రాత్రిలావుందా ? అన్నం మొహం ఎరుగని అభాగినిలావుందా ? పుట్టిన బిడ్డకి మాటొచ్చి "నాన్నేడని" అడుగుతాడేమోనని భయ పడుతున్నట్లుందా ? నా జీవితాన్నిలా నడిబజారున విసిరేసినానని కోపంతో రుద్రకాళిలా వుందా ? ఎలా వుంది ఎలా బ్రతుకుతోంది ?

కనకయ్యకదే ఆలోచన. పగలు, రాత్రి శాలినీ ఏలా వుంది, ఏం చేస్తోంది అన్న ఆలోచన తప్పవేరే ధ్యాసలేదు. అక్కడ వాళ్ళు పురమాయించిన పన్లన్నీ యాంత్రికంగా చేసేవాడు. పూలచెట్లకి నీళ్ళు పొయ్యడం, ఆవరణలో గడిని కత్తిరించటం, కంబళ్ళు అల్లటం వంటివి చకచకా పూర్తిచేసేవాడు తర్వాత విరామసమయంలో తన ముందుంచుకున్న పింగాణీ బొచ్చెలో వాళ్ళు పడేసే జొన్నరొట్టె, సాంబారు అన్నం వంకచూస్తూ అలానే కూర్చునేవాడు. అపుడూ ఒక్కటే ఆలోచన శాలిని ఈమాత్రం అన్నం తింటోందా ? ఆ ఆలోచన రాగానే ఆకలి చప్పున చల్లారిపోయేది. తన చేతిలో వున్న చిప్పని ప్రక్కనుండే ఖైదీ కిచ్చేసేవాడు. అలా అతనిలో పేరుకుంటున్న నిర్లిప్తతని గమనించాడు వార్డెన్ తంగవేలు.

తంగవేలుకి జైల్లో వార్డెన్ వుద్యోగవిరమణకి ఇంకా ఏడాది, రెండేళ్ళు మైనుంది. ముప్పై సంవత్సరాలుగా చేస్తున్న సర్వీసు తాలూకు అలసట అతడి మొహంలో స్పష్టంగా కన్పిస్తుంది. అతడు మెత్తగా, సౌమ్యంగా మాట్లాడుతాడు. సాధారణంగా పోలీసులనంగానే కలిగే దురభిప్రాయం. తంగవేలుని చూసాక మార్చుకోవలసి వస్తుంది. అతడి చూపులు సూదంటురాయిలా

తీక్షణంగావున్నా, అందరితోను కలివిడిగా వుంటి, తనూ వాళ్ళలో ఒకడినన్న భావన కల్గిస్తాయి. ఖైదీలందరికతడు దేవుడు. సమయం దొరికినపుడు అందరికి హితబోధ చేస్తూ, మారువేషంలో వున్న మతాచార్యుడిలా అవుపిస్తాడు.

అతడు కనకయ్యలోని సంక్షోభాన్ని పసిగట్టేడు.

ఒకరోజు కనకయ్య యధావిధిన అన్నం, రొట్టె ముందు పెట్టుకుని ఎటో శూన్యంలోకి చూపులు సారిస్తున్నపుడు తంగవేలు ఆప్యాయంగా 'అన్నం ముట్టవేం కనకయ్యా అనడిగాడు.

తంగవేలు అతడి సరసన చతికిలబడి, భుజం తడుతూ "నాకు ముప్పై ఏళ్ళ సర్వీసయింది. ఇదే జైలుగోడలమధ్యన, ఇలాటి నేరస్తుల సరసన నా జీవితంలో అతిముఖ్యమైన కాలన్ని గడిపేను. ఒకవిధంగా నేను ఆ జన్మాంత ఖైదీని. కాని అందుకు నేను విచారించటంలేదు. సాటిమనిషిని, అతనిలోని మనోభావాలని అర్థం చేసుకోవటం ఈ జైలుగోడల మధ్య నేర్చుకున్నాను. నేరస్థులు మనుషులేనని వాళ్ళకీ ఒకమనస్సుంటుందని గూడా తెల్సుకున్నాను. నేరస్థుల మనోప్రవృత్తిని జీర్ణంచేసుకున్నానని అనుకుంటున్నాను. ఉదాహరణకి ఇప్పుడు నువు ఏవిషయంగూర్చి బాధపడుతున్నావో చెప్పమంటావా?" అన్నాడు తన అనుభవాన్ని నవ్వులో గుప్పిస్తూ.

"చెప్పు చూద్దాం" అన్నాడు కనకయ్య.

తంగవేలు తన చేతిలోవున్న లాఠిని గడ్డంక్రిందుగా ఆన్చి దూరంగా చూస్తూ "నీ భార్యాపిల్లలగూర్చి అయ్యుంటుంది. ఒకవేళ పెళ్ళికాకపోతే తల్లి తండ్రి, తమ్ముడు ఎవరైనాగాని నీ మీద ఆధారపడ్డవాళ్ళని తల్చుకుని అయ్యుంటుంది. అవునా ?"

కనకయ్య తనలోని ఆశ్చర్యాన్ని కనబరచకుండా "అవును-సరిగ్గానే వూహించావ్. నాభార్య, నే చూడనోచుకోని పసిపిల్ల. వాళ్ళిద్దరిగురించి ..."

"ఆలోచిస్తున్నావ్- అవునా. ఇక్కడ కూర్చుని నువేం చెయ్యగలవ్"

"ఏమీ చెయ్యలేను"

"మరెందుకాలోచన"?

"ఎలా వున్నారో అని"

తంగవేలు తెరలు తెరలుగా నవ్వేడు. నవ్వి- "కనకయ్యా నీకో చక్కటి రహస్యం చెప్పనా?"

చెప్పమన్నట్లుగా చూసేడు కనకయ్య.

"ఎపుడైనా ఎవరైనా చనిపోయినపుడు అతడి తాలూకు ఆత్మీయులు ఏడ్వటం గమనించావా?"

"లేదు - ఏం?"

"మామూలుగా మనిషి పోంగానే, అతడి భార్యో, తల్లో, పిల్లలో ఎవరన్నాగాని, అతనిపై ఆధారపడి బ్రతుకుతున్నవాళ్ళు అతడిపై కొండంతాశ వుంచుకున్నవాళ్ళ హృదయవిదారకంగా ఏడుస్తారు. అతనితోపాటుగా తాము చనిపోతున్నట్లు, సృష్టిఆగిపోయినట్లు, కాలం ఆగిపోయినట్లు, నడిసముద్రంలో అతగాడు తమల్ని ముంచేసి తాను మాత్రం తప్పుకున్నట్లు ఏడుస్తారు. అవునా?"

"అవును. అయితే?"

సరిగ్గా ఒక వారం తర్వాత మళ్ళీ అదే వ్యక్తుల్ని గమనించితే, అంతటి దుఃఖం వుండకపోగా, తమతమ బ్రతుకులకి కొత్తమార్గాలు నిర్మించుకుంటూ ఆ ప్రయత్నంలో పోయిన వ్యక్తి ఉనికినే మర్చిపోతారు. ఇదీ ప్రపంచం.

కనకయ్య అసహనంగా కదిలేడు "నాకేం అర్థం కావటం లేదు"

తంగవేలు మళ్ళీ అన్నాడు "నీ కర్థం చేసుకునే వయసున్నా, నీ మనసు నీతో సహకరించనందువల్ల ఏమీ అర్థం కావు. అది సహజం. నే చెప్పేదేమంటే నీ భార్య నువ్వు లేకపోయినా బ్రతగ్గలదు. ఆ మాటకొస్తే నీ

భార్యేమిటి, సృష్టిలో ప్రతి జీవి తన గురించి ఆలోచించుకోతగ్గ విజ్ఞతను, ప్రయత్నం చేసుకోదగ్గ తెలివితేటలను, శక్తి సామర్థ్యాలను దేవుడిచ్చాడు - కాని, సాగినంతకాలం మనిషి ఆ శక్తులను బయటికి తీయడు కేవలం నీ మీదే ఆధారపడి బ్రతుకుతున్నట్లు - నటిస్తాడు. సమయం వచ్చినపుడు తప్పదన్న పుడు, జమ్మిచెట్టుమీంచి అస్త్రాలు దింపినట్లు బ్రతకటానికి సన్నద్ధుడౌతాడు.

కనకయ్య కాస్త కటువుగా "నిజమే కావచ్చు. కానీ నా భార్య అమాయకురాలు, జీవితంలో ఎన్నడూ కష్టపడి ఎరుగదు. ఒక్కసారిగా జీవితం తారు మారైంది. అన్నిటికీ నేనే కారణం నిజంగా నేరస్థుడినే" అంటూ తలతిప్పు కున్నాడు.

అంతలో ఎవరో పిలవటంతో తంగవేలు భుజం తట్టి తప్పుకున్నాడు. తంగవేలుకి కొన్నాళ్ళు పగలు, మరికొన్నాళ్ళు రాత్రిళ్ళు డ్యూటీ వుండేది రాత్రిపూట డ్యూటీ వుంటే మాట్లాడటానికి వీలువుండేది కాదు. పగలు డ్యూటీ వున్నపుడు, తన పనంతా పూర్తి చేసుకుని, మిగతా ఖైదీలందరూ ఆటల్లో ఉన్న సమయంలో, కనకయ్య తంగవేలు ప్రక్కన చేరేవాడు. అతడెన్నో విషయాలు విశేషాలు చెప్పేవాడు. తన సర్వీసులో జరిగిన వింతలు, తనుచూసిన ఖైదీల విచిత్రపు మనస్తత్వాలు, ఆ జైల్లోఉన్న పెద్ద పెద్ద నాయకుల గురించి వారు చేసిన చిన్న చిన్న పన్ల గురించి చిత్రంగా వర్ణించి చెప్పేవాడూ. తన ప్రక్కన ఉన్నంతసేపు కనకయ్య తన చింతలన్నీ మరిచి హుషారుగా ఉండటము, తను వెళ్ళిపోతుంటే తనవంక వెర్రిగా చూడటమూ తంగవేలు గమనించి కొద్దిగా చలించాడు. అతడిపై జాలిపడ్డాడూ. వాళ్ళిద్దరికి క్రమక్రమంగా ఒకరిపై మరొకరికి ఆత్మీయతాభావం పొడసూప సాగింది.

ఒకరోజు తంగవేలు అడిగాడూ "నీభార్య ఏం చదివింది?"

"ఏమీ చదవలేదు"

"ఆమె తాలూకు ఎవ్వరూలేరా?"

"లేరు. వున్న ఒక్క అన్న పరారయాడు."

"ఆస్థి, డబ్బు- నువు సంపాదించినవి- ఏవీలేవా?"

"ఆస్థంటూ ఏమీలేదు. చిన్న కిళ్ళీబడ్డీ, స్కూటరూ, కొద్దిగా కాష్- అంతే! వచ్చేసేటప్పుడు చెప్పేను- అన్నీ తెగమ్మేయమని- ఏం చేసిందో, ఏమో?"

ఆమె మాట వచ్చినప్పుడల్లా అతడి మొహంలో బాధ విచిత్రంగా సుళ్ళుతిరగటం గమనించేడు తంగవేలు. భార్యపట్ల అతడికున్న ప్రేమ, దానిలో నిజాయితీ అన్నీ అర్ధమైనాయతనికి.

"అవును. నువ్వింతగా ఆమె గురించి బాధపడుతున్నావ్. కానీ నువ్విక్కడికొచ్చిన తొమ్మిది నెలల్లో కనీసం ఒక్కసారన్నా నిన్ను చూడరాలేదేం"

ఆ మాట విని కనకయ్య తలొంచుకున్నాడు. "ఏమో మరి. అందుకే మరీభయంగా వుంది. కొంపతీసి ఏ అఘాయిత్యమైనా..." తర్వాత ఆలోచించలేనట్లు కళ్ళు మూసుకున్నాడు.

తంగవేలు ధైర్యం చెబుతున్నవాడిలా భుజం తట్టాడు.

ఆ మర్నాడు కనకయ్యకి వొళ్ళువెచ్చబడింది. తలతిరగటం, వాంతులు.

జైలు డాక్టరొచ్చి పరీక్షచేసి తిండి సరిగాలేకపోవటం వల్ల అతిపుష్టం చేసిందని మాత్రలు ఇచ్చివెళ్ళేడు. డాక్టరటు వెళ్ళగానే కనకయ్య మాత్రలు దూరంగా విసిరేసాడు.

అది చూసి తంగవేలు గతుక్కుమన్నాడు. "అదేవిటి అలా పారేశావ్"

"ఈ మందులుమాకులు నాకొద్దు, ఇలాగే క్షీణించి అంతమైపోతాను."

"అప్పుడు నీ సమస్యపరిష్కారమవుతుందా? సమస్యల సుడిగుండంలో చిక్కినపుడు పిరికివాడు చచ్చిపోవాలను కుంటాడు. కాని ధైర్యవంతుడు తెగించి ఆలోచిస్తాడు" అంటూ తనే వెళ్ళి దూరంగా పడ్డ మాత్రలని ఏరు

కొచ్చి అతడి చేతిలో ఉంచి "నువ్వు ధైర్యవంతుడివి" అన్నాడు అతడి కళ్ళ లోకి సూటిగా చూస్తూ.

"అంటే-నీ ఉద్దేశ్యం?" అన్నాడు కనకయ్య అతడందించిన మాత్ర లానే పుచ్చుకొని.

"చెబుతాను - కాని ముందా మాత్రలు మింగు" అన్నాడు.

కనకయ్య తన చేతిలో వున్న మాత్రలని యాంత్రికంగా ఒకదాని పిదప మరొకటి మింగి, చేదుగా మొహంపెట్టి అతడివంక చూసేడు.

"కాస్త తెగింపుచేసి ఆలోచిస్తే, మార్గం నీకే అవుపిస్తుంది" అన్నాడు తంగవేలు ఎటోచూస్తూ.

"అంటే...అంటే...పారిపొమ్మనా నీ ఉద్దేశ్యం?"

"ఏం ఒకసారి చట్టాన్ని ధిక్కరించినవాడివి ఆమాత్రం చెయ్యలేవా?"

"కాని పట్టుబడితే?"

"అక్కడే నీ తెలివితేటలు, సామర్ధ్యం చూపించాలి"

కనకయ్యకి అతని ధోరణి అంతుబట్టలేదు. ఎందుకు తనని పారి పొమ్మని ప్రోత్సహిస్తున్నాడు? పట్టుబడితే అదనపు నేరం. వేరే శిక్షగదా? అయినా జైల్లోంచి పారిపోవాలంటే మాటలా? ఎవరన్నా సహాయం చేస్తే తప్ప అది అసాధ్యం.

అతడి ఆలోచనాధోరణిని కనిపెట్టినవాడిలా, తంగవేలు "ఎల్లుండి రాత్రికి నైట్ డ్యూటీ వుంది నాకు" అన్నాడు.

కనకయ్యకి అతడుద్దేశ్యం అర్ధమైంది. అతడంతకన్నా స్పష్టంగా చెప్పలేడు. ఉద్యోగ బాధ్యతలు అతనిని స్వేచ్ఛగా మాట్లాడనివ్వవు. కాని తనకెంత ప్రమాదమో, అతడికీ అంతే ప్రమాదం. అయినా తెలిసికూడా ఎందుకు ప్రోత్సహిస్తున్నాడు? తనమీద వల్లమాలిన అభిమానంతోనా?

"కాని నిజంగా నువ్వన్నట్లు నేతెగిస్తే నీకూ ప్రమాదమేమో?" అన్నాడు కనకయ్య అతడివంక భయంగా చూస్తూ.

నిజమే - ప్రమాదమే - ఇంక్రిమెంట్లు ఆపేస్తారు. సస్పెండ్ చేస్తారు. లేదా ఇ కేదో చేస్తారు. అంతేగాని నా ఉద్యోగం, ప్రాణాలు తియ్యలేరుగా." అన్నాడు మొండిగా

ఆ మాటలు విని కనకయ్య కొద్దిగా చలించాడు. "నా కోసం ఇంతటి సాహసం చెయ్యాలని ఎందుకనుకుంటున్నావు. నీకు నేను ఏమౌతానని."

తంగవేలు దూరంగా పన్చేస్తున్న ఖైదీల వైపు సాలోచనగా చూస్తున్నాడు.

కనకయ్యకి ఆరోగ్యం బాగుండక పోవటంతో విశ్రాంతి మంజూరయింది.

అతడీ మాటలు విన్న తంగవేలు "నేరస్థులలో రెండు రకాలవాళ్లుంటారు. క్షణికమైన ఉద్రేకానికి లోనై నేరంచేసేవాళ్లు - నేరాన్ని వృత్తిగా స్వీకరించే వాళ్లు...నువ్వు మొదటి రకానికి చెందినవాడివి. నీ భార్యపై నీకు గల మమకారం, ప్రేమ ఆ క్షణంలో నీ చేత ఆ పని చేయించాయి. కాని మరుక్షణం నించి ఈ క్షణంవరకు నువ్వనుభవించిన మానసిక అశాంతితో ఆ నేరం చెల్లు" అన్నాడు ఉపన్యాస ధోరణిలో.

"పారిపోవటమంటే మాటలా- ఎన్ని అవరోధాలుంటాయో తెల్సుగా' అన్నాడు కనకయ్య.

తంగవేలు కూర్చున్నవాడల్లా చటుక్కున లేచి నిలబడి "ఎల్లుండి రాత్రికి నైటు డ్యూటీ-అన్నట్టు మర్చేపోయాను. అటు తూర్పువైపు గోడకి ఎవరో మెట్లుమెట్లుగా చెక్కేరని జాన్ అన్నాడు జైలర్‌తో కంప్లైంటు చెయ్యాలి అనుకుంటూ వెళ్ళిపోయేడు.

కనకయ్యకి అతడి పథకమంతా అర్థమైంది. ఎల్లుండి రాత్రికి తను

నైట్ డ్యూటీ చేస్తాడు గనుక తన గదికున్న తాళాన్ని తెరుస్తాడు. తనని తూర్పు వేపు గోడనెక్కి పారిపొమ్మని అతడి వుద్దేశ్యం.

x x x x

ఠాణాలో మూడు గంటలు కొట్టేరు.

కనకయ్య పడుకున్న వాడల్లా చువ్వలా లేచి కూర్చున్నాడు. యుద్ధాని కెళ్ళబోతున్న సైనికుడిలా మొండిధైర్యంతో తంగవేలు బూట్ల శబ్దం కోసం చెవులు నిక్కరించి వింటూ ఎదురు చూడసాగేడు. తంగవేలు రానేవచ్చాడు. కాని అతడి కాళ్ళకి బూట్లులేవు. ఏ విధమైన చప్పుడు, సందడి లేకుండా దొంగలా వచ్చాడు. కనకయ్య లేచి నిలబడి బల్లిలా గోడనానుకు నిల్చు న్నాడు. తంగవేలు మెకుకువుగా, శబ్దం కాకుండా తాళాన్ని తీసి తలుపుని కొద్దిగా నెట్టేడు.

ఏదో జేబులోంచి తీసేడు తంగవేలు. కనకయ్య భయంతో కదలిక లేకుండా అలానే నిల్చున్నాడు, అతడు జేబులోంచి తీసిన వస్తువుని కనకయ్య చేతిలో వుంచి, నిశ్శబ్దంగా తప్పుకున్నాడు.

కనకయ్య గది మధ్యగావచ్చి అతడిచ్చినదాన్ని కళ్ళదగ్గరగా వుంచు కొని చూసేడు.

యాభై రూపాయల కాగితం!

అది చూసేక అతని గొంతులో బాధ గరగరమంది. ఊహించని అప్యాయతకి మనస్సు కదిలి, కళ్లు మూసుకున్నాడు- ఏడ్చేందుకిది సమయం కాదన్నట్లు.

x x x x

ఇంకా తెల్లరారటానికి కొద్ది గంటలే వుంది. జైల్లోంచి బయటపడ్డ కనకయ్య చకచకాలేని ఓపిక తెచ్చుకుని నడుస్తున్నాడు. తెల్లవారకమునుపే చుట్టుప్రక్కలవాళ్లు నిద్రలేవక ముందే శాలినీని తీసుకొని బయల్దేరాలి. ముఖ్యమైన సామాన్లు, శాలినితో రైల్వేస్టేషను కెళ్ళి ఏ రైలు తయారుగా వుంటే దాంట్లోకి జొరబడి, తర్వాత మిగిలిన ఆలోచన చెయ్యాలి.

కనకయ్య నడకని పరుగుగా మార్చేడు.

తంగవేలుని తను మళ్ళీ కల్సుకోగలడా? ఎలా కల్సుకుంటాడు- అది జరగని పని. అలాగే అతడిని మర్చిపోవటం కూడా జరగని పని. తనని తానే మరచిపోయే పరిస్థితి రావచ్చు. కాని తంగవేలుని, అతడు చేసిన సహాయాన్ని మర్చిపోలేడు. చార్జీలకని కాబోలు యాభైరూపాయ లిచ్చాడు. తనిలా వచ్చేయటం వల్ల అతడి ఉద్యోగం వూడుతుందా? అలా జరిగిన పక్షంలో అతడికి తనేవిధంగా సహాయం చెయ్యగలడు?

కనకయ్య ఊళ్లోకి ప్రవేశించాడు-

దూరంగా ఆకాశం తెల్లబడుతోంది. వీధులు నిర్మానుష్యంగా వున్నాయి. అతడు సాధ్యమైనంతవరకు మెయిన్ రోడ్డుపై నుంచి కాకుండా, చిన్నచిన్న సందులు, గొందుల్లోంచి నడుస్తున్నాడు.

ఇంటికెళ్ళి జైలు దుస్తులు మార్చుకునేవరకు జాగ్రత్తగా, ఎవరికంటా పడకుండా వుండాలనుకున్నాడు.

అంతదూరంలో ఇల్లు వుందనగా అతడికో నల్లటి ఆలోచన వచ్చింది. అసలు శాలిని ఆ ఇంట్లో వుందా? ఆ భావంతోపాటు భయం కూడా పుట్టి, అతడిలో సంతోషాన్ని, ఆశని చప్పున చల్లార్చివేసాయి. అక్కడామె లేక పోతే తనేం చేసేటట్లు? ఎక్కడని వెతికేటట్లు? చివరికి తన కష్టం, తంగవేలు ఔదార్యం అన్నీ వృథా కావా?

వెంటనే తనకు తానే సమాధానం చెప్పుకున్నాడు. ఇప్పుడు ప్రతి క్షణం అమూల్యం. అర్థం లేని ఆలోచనల్తో కాలాన్ని వృథా చెయ్యటం అవివేకం అనుకుంటూ ఇంటిని సమీపించేడు.

ఇంటిద్వారం రోడ్డుపైకి వుండటంతో, ఇళ్ళను దాటుకుంటూ వెళ్ళాల్సిన పరిస్థితిగాని, ఎవరన్నా చూస్తారేమోనన్న భయంగాని అతడికి కల్గలేదు. వీధి గుమ్మాన్ని సమీపించబోయి, మనసు మార్చుకున్నవాడిలా ప్రక్కనే వున్న కిటికీలోంచి తొంగిచూసేడు, ఎందుకన్నా మంచిదన్నట్లు.

ఎక్కడినించో గడియారపు గంటలు గుండెల్లో కొడుతున్నట్లు వికృతంగా విన్పించినాయి. మెయిన్‌రోడ్డుపై లారీ రొదపెట్టుకుంటూ వెడుతోంది.

అలా గదిలోకి చూసిన అతడి కళ్ళకి ముందుగా కన్పించింది - పెద్ద టేబులు, దానిపైన కిరసనాయిలు దీపం. దానిప్రక్కనే అందమైన ట్రాన్సిస్టరు. గది చిన్నది కావటంవల్ల వెలుగు స్పష్టతని ప్రసాదిస్తోంది. తన కళ్ళబడిన ట్రాన్సిష్టరు వైపు గుడ్లప్పగించి వెర్రిగా చూసేడు. అది అతడిది కాదు. పెళ్ళయిన కొత్తలో శాలినీ చాలాసార్లు కొనిపెట్టమనడిగింది. కాని కుదరనే లేదు. కాని ఈ కన్పిస్తున్న ట్రాన్సిష్టరెవరిది? అది చూసేక అతడిలో అనుమానం కదిలింది - శాలినీ ఇల్లుమారిందేమోనని. అంచేత చూపు గది మధ్యకి తిప్పేడు. రెండు పట్టె మంచాలు ప్రక్కప్రక్కగా వున్నాయ్. ఒకదానిపై చిన్న పాపాయి వులెన్‌రగ్గు క్రింద వెచ్చగా పడుకుంది. ఆ రగ్గు చివర్లలోంచి బైటకొచ్చిన లేతపాదాలకి చిరుగజ్జెలు...

కనకయ్య తన దృష్టిని రెండోమంచం పైకి తిప్పేడు.

అప్పుడే చూసేడు శాలినీని.

ఎవరి కంటితడి చూడలేక తను సాటిమనిషిని మట్టుపెట్టాడో, ఎవరి కోసరమైతే తను ప్రతి క్షణం, ప్రతి నిమిషం, ప్రతి గంట, ప్రతిరోజూ... తపించాడో, ఎవరి కోసమైతే తను చట్టానికి కళ్ళుగప్పి వచ్చేడో-

ఆ శాలిని హాయిగా, సుఖంగా, ఏ బాధ లేనట్లు, ఎవరి బాధలు తనవి కానట్టు పడుకునుంది. ఆ గదిలోని చిరువెలుగు ఆమె మొహంపై పడి అందంగా ప్రకాశిస్తోంది. ఆమెని నోటినిండుగా పిలవాలని, తన ప్రేమ, ఆరాధన, మమకారం అన్నీ తనగొంతులో గుప్పించి 'శాలినీ వచ్చేసాను - నీ కోసమే వచ్చేసా' నని పిలవాలనుకుంటుండగా అతడు కన్పించాడు.

అతడు ఎర్రపూల లుంగీ, బనీను ధరించాడు. మనిషి మంచి దృఢకాయుడిలా వున్నాడు. నిద్దట్లో చెదరిన లుంగీలోంచి కన్పిస్తున్న పిక్కలు

తొడలు పచ్చగా వున్నాయి. అతడు పడుకున్నవైపు వెలుగు సరిగా ప్రసరించక పోవటం వల్ల మొదట్లో కన్పించలేదు.

కనకయ్య కళ్లుచిట్లించి అతడిని గుర్తించాలని ప్రయత్నించేడు. కానీ ఎప్పుడూ, ఎక్కడా చూసినట్లు అన్పించలేదు. ఎవడతను? అప్పుడు శాలిని చెప్పిన తిరుగుబోతుగాడైన నాగపూరు బంధువుల కుర్రాడా? ఎందుకంత సన్నిహితంగా, బహిరంగంగా, అసభ్యంగా...

ఆలోచిస్తున్న కనకయ్యకి ఆ చీకట్లో ఏదో లీలగా అవగాహనైనట్లు, బ్రతుకురీతి, మనిషి నైతిక శాస్త్రంలోని చీకటి పర్వం అర్థమైనట్లు అన్పించింది. అతడి మెదడులోని నరాలు చకచకా కదిలి జ్ఞాననేత్రాన్ని తెరిపించినాయి. తంగవేలు చెప్పింది నిజమే! కాకపోతే-అతను జమ్మిచెట్టు మీదనుంచి అస్త్రాలు దించినట్లు, సమయం వస్తే మనిషి బ్రతకటం కోసం శ్రమిస్తాడు. కృషి చేస్తాడు-అని చెప్పాడు. కాని, అస్త్రాల్లాంటి శక్తులను దిగుమతి చేసుకోవటమే కాకుండా, అవుసరమైతే తను అప్పటివరకూ ఆక్రమించిన ఉన్నత స్థానాన్నించి రెండు మెట్లు దిగుతాడు...

కనకయ్య మళ్ళీ గదిలోకి చూసేడు-

ఇప్పుడాతను పడుకోవటంలో పద్ధతిని మార్చి, శాలినీకి దగ్గిరగా వచ్చి ఆమె నానుకొని పడుకున్నాడు.

ఇప్పుడు కనకయ్యలో ఆమెని పిలవాలన్న ఆశక్తిగాని, లేపుదామన్న ఆలోచనగాని లేవు. ఉత్సాహం చప్పున చల్లారిపోయింది-

అతడిలో తెల్లారిపోతోందన్న ఆదుర్దా, భయాలు కూడా లేవు.

అతడిలో ఒక్కటే ఒక్క ఆలోచన -.

శాలినీ అసలు తనని ప్రేమించిందా? లేక అలాగని తను భ్రమపడ్డాడా? ఆమె తనని ప్రేమించింది- కానీ బ్రతకటానికి ఒక మార్గం చూసుకుందని భాష్యం చెప్పుకుని వూరటచెందాలా? అసలు ప్రేమ వేరు- బ్రతుకు

వేరా ? అలా పరాయి మగాడి చేతిలోవున్నా ఆ మనిషి గుండెల్లో తనపై ప్రేముండే అవకాశంవుందా ?

చివరికి కనకయ్య ఒక నిర్ణయానికొచ్చాడు. ఇప్పుడు ప్రేమ గురించి నిజాయితీ గురించి తర్జనభర్జనలనవసరం. ఇప్పుడు ప్రస్తుత కర్తవ్యమేమిటి? ఆమెని మేల్కొలపటమా- లేదా? అదే సమస్య.

ఆమెని మేల్కొలపటంవల్ల ఏమిటి పర్యవసానం? సాఫీగా సాగుతున్న ఆమె జీవితంలో మళ్ళీ చేదుగుర్తులా తను... అయినా యిన్నాళ్ళూ అక్కడ జైలు గోడల మధ్యన కూర్చుని దేన్ని గూర్చి తను బాధపడింది. ఆమె సుఖంగా వుందో లేదోనని గదా ? ఆమె హాయిగా, సుఖంగా వుండటమే కాకుండా, తన జీవితానికి కావలసిన భద్రతని గూడా ఏర్పాటు చేసుకుంది గదా? మరి తనకేమిటి బాధ - తనకెందుకు బాధ?

అవును-అనవసరం...తన ఉనికిని ఆమెకి తెలియచెప్పటం అనవసరం ఆమె హాయిగా వుండాలి. అంతే తనకు కావలసింది - అనుకుంటూ తల త్రిప్పుకుని వెళ్ళబోతుంటే, అతనిదృష్టి మళ్ళీ చిన్ని లేతపాదాలు, వాటికున్న చిరుగజ్జెలపై పడి ఒక్కక్షణం పరీక్షగా, ఆప్యాయంగా చూసుకున్నాడు.

అప్పుడు అతడి కళ్ళలో నీళ్ళు చిమ్మినాయి-

అంతే అక్కడినించి కదిలి రెండడుగులు వేసి మళ్ళీ ఆగేడు.

ఇపుడు తన పరిస్థితేమిటి? ఎక్కడికి పోవాలి-ఏం చెయ్యాలి? ఎవరి కోసం, ఎందుకు చెయ్యాలి?

ఆ భావన రావటంతో అతడి కళ్ళలో మరిన్ని నీళ్ళు నిండినాయి.

వాటిని చొక్కాతో తుడవాలని ప్రయత్నిస్తుండగా, జేబులోనున్న యాభై రూపాయల కాగితం గరగరలాడింది.

వెంటనే అతడికి సమాధానం లభించింది.

తనకెవరూ లేకపోవట మేమిటి? తనకి తంగవేలున్నాడు. అతడే తండ్రి, అతడే అన్న, అతడే తమ్ముడు, స్నేహితుడు, అన్నీ అన్నీ అతడే తనకోసం అంతగా తెగింపుచేసిన అతగాడికంటే తనకెవరు ముఖ్యం? అతడు జైల్లో వుండిపోయిన దేవుడు. ఇపుడు తన తక్షణ కర్తవ్యం అతడికి సహాయం చెయ్యటం.

కనకయ్య తలెత్తి ఆకాశం వంక చూసేడు.

ఇంకా కొద్దిసేపట్లో పూర్తిగా తెల్లవారబోతోంది. తంగవేలు డ్యూటీ దిగుతాడు...తాను పారిపోయాడన్నవిషయం గుప్పుమన్నాక, ఇక తంగవేలుకి డ్యూటీకొచ్చే అవసరం వుండదు. అంచేత, అతడు డ్యూటీ దిగేలోపునే తను మళ్ళీవెళ్ళి తన నూటతొంభై నెంబరు గదిలో కూర్చోవాలి. అదే తంగవేలుకి తను చెయ్యగలిగే సహాయం. దక్షిణంవైపు గోడకి బయటవైపున పెద్ద రావిచెట్టుంది. అది ఎక్కి తను సునాయాసంగా లోనికెళ్ళగలడు. తంగవేలుకి ఏమీ జరగటానికి వీల్లేదు అతడు తనకు మిగిలిన ఏకైక ఆప్తుడు.

ఆ మసక మసక వెల్తురులో అలాగ నిర్ణయించుకున్నాక కనకయ్య మళ్ళీ జైలువైపుగా పరిగెత్తనారంభించాడు. *

(స్వాతి మాసపత్రిక, 1984)

కాంప్రమైజేషన్......

ప్రక్కఊళ్లో కోర్టు వాయిదా కోసం వెడుతున్న వాది, ప్రతివాదులిద్దరూ ఒకేబస్సులో ఎక్కటం తటస్థించింది. బస్సులో ఒకే సీటు ఖాళీగా వుండటం వల్ల ఇద్దరూ ప్రక్క ప్రక్కనే కూర్చోవలసి వచ్చింది.

వాది వెంట తెచ్చుకున్న న్యూస్ పేపర్లో మొహం దాచు కుంటూ "ఛీఛీ - వెధవ గోల" అన్నాడు.

ప్రతివాది తెలుగు వీక్లీని తెరుస్తూ "ఛ ఛ పాడు గోల" అన్నాడు.

ఒక్క క్షణం తర్వాత ప్రతివాదివంక చూసి "కాంప్ర మయిజవుదామా అనడిగాడు వాది.

సరేనన్నాడు ప్రతివాది.

వెంటనే "ఛీఛీ వెధవ పాడుగోల"అన్నారిద్దరూ ఒకేసారి దిగ్గరగా.